

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LŐWY B. ÖRÖKÖSÉI.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Memento mori...

Írta: FELKL VIKTOR.

Nincs az a hatalom és dicsőség, mely a nagyraevő és hiu embert valaha kielégitené. Minél gazdagabb, minél hatalmasabb, annál nagyobb hatalomra, gazdagságra, dicsőségre vágyódik. Nagy Sándor diadalmos csaták után, élete végén azon kesergett, hogy a földnek csak nagyon kicsiny részét hódította meg. Napoleonnól is tudjuk, hogy minél magasabbra emelkedett szerencseszállaga, annál nagyobbra nőtt elvakultsága és igazságtalansága, mely végre is bukásra vezette. Így volt és így is lesz mindig. Mert a régi közmondás igaza szerint: „Isten gondoskodik róla, hogy a fák ne nőhessenek az égig.”

Harc az élet egy szebb és jobb jövőért. A jelennel sohasem vagyunk megelégedve. Schiller költői lelke e küzdelmes életet „ein Rennen und Jagen nach glücklichem, goldenem Ziel“-nek mondja és hozzát teszi: „Die Welt wird alt und wird wieder jung; Doch der Mensch hofft immer Verbesserung.“ Azonban kevesen vesznek komolyan e harcot és igen könnyen lesznek sértett hiúságuk, ki nem elégitett nagyraevőségük áldozatai. Talán soha sem éreztük meggyőzőbben ezt az igazságot, mint a mostani elkésredett küzdelem nehéz napjaiban, mely földünket nagy kórházzá és temetővé alakítja át. Éhség, szükség, nélkülözés és minden rendű szerencsétlenségek. És ha hozzáadjuk a bajokat, melyeket a háretértől messze állók idéznek fel itthon — a gyűlöletet, rágalmat, üldözést, — joggal mondhatjuk e földet „sírdóm völgyének“.

A szerencse bizony sokszor rápazarolja valamely kegyeltjére a földi javak bőségét. De meddig tart? Az élet nagyon rövid. Lehull a fák koronája. Rezgő nyárfa is lehullatja levelét s az őszi alkony már csak hervadt lombot aranyoz be bucsusugaraival. Ősz után tél. Megjön a kérlelhetetlen, szivtelen Imperator Mors, visszavesz minden földi jót, amit a rövid élet nyújtott.

Mulandó minden itt a földön. Látom a történelemben, látom népek életében. Sok nagy és hatalmas világbirodalomról tudunk. Mind széthullott mint a villámsujtotta tölgy. Egyiptom, Assyria, Babylon, Görögország, Róma, Byzanc, Törökország, egytől-egyig hatalmas, izmos világbirodalmak voltak. Ma a régi nagyságnak romok a hirdetői.

Róma diadalvei alatt járva látom a dicsőséget, melyet a „Senatus Populusque Romanus“ zengett valaha az ő istenített Titusának, Constantinusának.

A Colosseum hatalmas sziklatömbjei még mindig tanuskódnak Vespasian korának alkotó erejéről. Traján oszlopán végighuzódó reliefszalagról leolvashatom a dákokkal vívott összes diadalmos csatáit. De mi ez mind? Régmúlt dicsőségnek foszlányai. És tudom, hogy e megmaradt foszlányokat is megemészti majd az idők vasfoga. S az örök időkre tervezett emlékekkel együtt elenyézik Titus, Constantinus és Vespasianusnak emlékezete is.

A római S. Lorenzo s a genovai Campo Santo galériáin elgyönyörködöm a szobrászat remek alkotásain, melyek mind egy-egy hatalmas és mélyeszes eszmének hirdetői. De a nagy csendben, melyben lépteim a galéria márványpadozatán kísértetiesen hangzanak végig, érzem, hogy temetőben járok, érzem, hogy a márvány káprázatóan csillogó fehér fénye, a művész kezének emberileg tökéletes munkája csak mulandó dolog, ideig-órákig tartó emlék. Elporlad majd. S azokról, kikről azt hisszük, hogy emléküket a pazar monumentum örökre megőrzi, azokról rövid idő múltán talán senki sem emlékezik meg.

Joggal zengi a költő:

„Az emberélet hosszú utján
Sok reménnyel megyünk,
S azt hisszük, hogy a merre jártunk,
Ott fenmarad nevünk.
De fut a pere, nyomunkba lépnek
A nyüzsgő emberek;
S hogy mi is eltűnt és reméltünk,
Vajjon ki mondja meg?“

Halottak estéje van. Kigyulnak a mécsek ezrei. Mindegyik a „lux perpetua“ szelid ragyogásu symboluma, mindegyik egy csendes „memento mori“. A holtak birodalmába zarandokolunk, hogy egy szál virággal, egy rövid fohással a köteles emlékezet adóját lerójjuk. Szeretből tesszük-e avagy csak szokásból? A holtak nem kutatják. Egy az igazság, s az halottak estéjén eszünkbe juthat sirok közt járva — ilyen leszek én is, ilyen csendes, ilyen néma, ilyen árva. Egy darabig még nefelejts virít sirunkon, egy darabig talán lesz, aki megemlékezik rólunk, egy darabig a fejfa megőrzi nevünket, de rövid idő múlva, 10—20—30 év múltán:

„Hogy mi is eltűnt és reméltünk,
Vajjon ki mondja meg?“

Am az ember természetében van a halhatatlanság ösztöne. Hiszen az ember mindig azon töri fejét, hogy maradandót alkosson, hogy mindazt, ami az ő körébe esik halhatatlanná tegye. S ezt a törekvést átviszi még a silány, porladó anyagra is. Ki akarja terjeszteni a testre is, hiszen azt is bebalzsamozza. Fenn akarja tartani sokáig, évszázadokig.

Élni, élni századokig hírnévben, dicsőségben, kortársaink szívében és ajkán, az utódok szemében, ez az ambíció sarkantyuja a nagy tetteknek, rugója sok olyan áldozatoknak, aminőket eme ambíció nélkül talán sohasem hozna meg az ember.

Látom lélekben a tapolczai kórház két leendő emléktábláját. A hálás utókor emlékeztetének van szánva mindkettő, hogy áldozatos lelkek nevét megörökítse, s hogy a nemes példa követésére serkentsen. Így szokás ez már régtől fogva. Így szoktuk meghálálni a charitas műveit, s így adjuk tovább annak nevét. Jól van! Lehet, hogy ez a babér nagyon is megérdemelt, de lehetséges az is, hogy olcsó. Mindegy. Ki kutatja azt később. Aztán az a két márványtábla, nem az örök élet könyvének lapja. Amíg vihar le nem mossa róla az emlékezet szavait, addig lesz csak krónikása a multnak.

S akad majd, a minthogy máris akadt, akinek a leendő márványtábla álmatlan éjszakákat okoz, s akinek, ha nem is facsar szívéből bánatkönyveket, arcát legalább is összhangba hozza a lombhullató ős sárga színével. Ennek a hiúságnak írom a „memento“t. S vigasztalásul emlékeztetem, hogy a két tábla is csak „vanitatum vanitas“. — El lehet róla mondani Schopenhauernek a világ haszontalanságáról megírt szavait:

„Ha száz világod volt s egyszer csak elveszett:
Ne buslakodj, ne sirjál — semmi az.
Ha száz világod van s egyszerre élvezed:
Minek örülsz? Miért? — Csak semmi az.
Eltűnik a bu és baj és minden élvezet,
Ami csak van a földön — semmi az.“

Bizony alapjában véve semmi az a két márványtábla is. Csak sértett hiúság érzi a mellőztetésnek keserű fájdalmát. Az igazi charitas nem ezt a világot keresi, s nem ebben látja egyedüli üdvösségét. Mert az igazi charitas nem önző, nem keresi a magát — a jót önmagáért cselekszi, akár titokban is, nem pedig azért, hogy a világ az ő neve számára porta triumphaliskat emeljen. Az igazi charitas a maga jó cselekedeteinek, érdemeinek méltó jutalmát nem keresi mulandó hírnévben, nem éreben, nem márványon. Az a világ nagy temetőjének sirjai közt járva a monumentumon túl is lát világot. A temető sirja neki csak alagut, túl rajta szebben ragyog föl az a világosság, melynek halvány symboluma halottak estéjének mécsese. Ez a charitas a neki való mérték után vágyik, melyben magát olyan magaslatra emeli, ahol soha sincs hiúság, nincs nagyraevőség, nincs irigység.

Ellenben a hamis charitas vezére dicsőségszomj. Nem is tudja féken

tartani önzését. S ha a várt jutalom elmarad, ha az emberek, kik oly könnyen felednek, mellőzik, nem tudja magát felküzdeni arra a bizonyos magaslatra. Ki nem elégitett hiuságának ezután már nem a neki való mérték szerint keres kárpótlást. Főlesap vezérnek ott, hol vezérletére semmi szükség, utjában sohasem épít, hanem mindig csak rombol. És saját elvakultságában megfeledkezik a delphii Apollónak jó tanácsáról, ki azt mondja: „Ismerd meg tenmagadat”; és lesz igazságtalanná, hogy másokat igazságtalannul vádoljon.

De Isten gondoskodik róla, hogy az ilyen fák ne nőhessenek az égig. Egy „memento mori“-t kiált közbe-közbe. Igen. Memento mori! . . . Mert mindennek van határa, hatalomnak, gazdagságnak, dicsőségnek. S miként Nagy Sándornak sem volt lehetséges, hogy az egész világot meghódítsa, ugy a mi munkaterünk is csak egy szűk világ e földön, de elég nagy arra, hogy benne ki-kí jót tegyen tehetsége és szive szerint. De maradjunk mindig is benne, saját határainkat át ne lépjük, respektáljuk annak korlátait. S ha jót teszünk, tegyük hamisítatlan, őszinte charitasból. Sohase földi jutalom reményében és sohase úgy, hogy a jó cél érdekében kifejtett munkásságunkat, fáradozásainkat lépesőnek használjuk mások fölé juthatni. Mert csak egy bizonyos fokig juthatunk. Azon túl Isten gondoskodik, hogy a fák ne nőhessenek az égig. És ha e világ nagy kórházában lehajolunk szenvedő embertársaink ágya fölé és bekötözzük sajtó sebeiket, tegyük tiszta charitasból. Csak a charitas szelleme vezéreljen oda is. Tegyük azzal a tudattal, hogy mulik idő, a lomb újra lehull s mi is a kórháztermek önfeláldozó, a minden földi jutalomról lemondó charitasra szorultunk. S ha halhatatlanságra, örök emlékre vágyódunk, ne feledjük el ezt a néhány gyönyörű gondolatot:

„Die Zeit verwechselt, es sinkt der müde Tag,
Und müde sinkt mit ihm das Menschenleben.
Es sinkt die Welt, es endet alle Zeit —
Sein Wort, sein Geist lebt fort in Ewigkeit.“

Ez az örök Szellem vezérli a charitást kórháztermekben. Az Ő emléktáblája az örök élet könyve. Aranybetűit le nem mossa sem idő, sem vihar. Hiuság — nagyravágyás — akarsz-e ilyen örök emléket, akarsz-e halhatatlan lenni? Rajta! Vetközzél ki a régi emberből, tanuld megismerni azt a Szellemet, memento mori! . . .

A zalai népfőkelők dicsérete. Ahg mulik nap, hogy a haretéri tudósításokban ne olvassánk valami fölemelő szép dolgot Zala harcos fiáról. A múlt heten hozta egyik fővárosi lap, egy przemysli tudósítása nyomán, hogy milyen emberföltötti hősséggel dolgoztak az öreg, zalamegyei, népfőkelők huszárok. Minden dicséret és elismerés az övék, a mi drága hőseinké.

Kiméjjük állatállományunkat!

Ezzel az intellemmel fordult minap a földművelésügyi kormány az ország gazdaközönségéhez. És ennek a megszívlelésre méltó intellemmnek szegődünk szószólóivá mi is, midőn azt látjuk, hogy az utóbbi hetekben a gazdák az indokolatlan félelem, a penzhiány és egyéb helyenként jelentkező okokból tömegesen dobják piacra kevés husu és gyenge minőségű szarvasmarháikat és a sovány sertéseket. Tehetetlen tanui vagyunk annak, hogy szemünk előtt valóságos pocsékoló öldökléssel irtják ki azt a szarvasmarha és sertésanyagot, mely még hivatva volna arra, hogy felhizlalva, lényegesen fel-növekedett testsúlyjal kerüljön a vágóhidra.

Igaza van egy agrárius vezető férfunak, midőn azt írja, hogy hus van bőven és hogy ebben a monarchia lakossága, vagy a hadsereg semmi körülmények között hiányt szenvedni nem fog. De vajon mi lesz a következménye annak, ha az állatállomány észnélküli pocsékolását továbbra is folytatjuk? . . .

Kétségtelen, hogy ugy szarvasmarha-, mint sertésállományunk e mai kiméletlen irtás mellett jelentékenyen, szinte pótolhatatlanul meg fog csökkenni. Szerbiából a vágott jószág behozatala elmarad. Amerikai zsir- és szalonnabehozatalra nem számíthatunk. Figyelmen kívül kell hagynunk a sertészsír számottevő versenytársát, a növényzsírt is, mert sem maga a növényzsír, sem pedig annak nyersanyaga a mai bonyodalmak mellett be nem hozható. A kereskedelmi hizlalók, melyeknek legnagyobb része bankpénzzel dolgozik, a hizlalás üzeméhez szükséges pénzhez nem juthatnak. Végül a dísznözsír ára, mely jelenleg sem áll arányban az alacsony sertésarakkal, tavasszal és a nyári hónapokban minden bizonynyal emelkedni fog, minek természetes következménye az lesz, hogy az elsőrendű hizott sertést már tavasszal nagyon fogják keresni.

Ezekre a körülményekre legyenek tekintettel gazdáink és mielőtt meg-gondolatlanul piacra dobnák a felhizlalás után többszörte jobb áron értékesíthető állataikat, jusson eszükbe, hogy vannak a gazdatársadalomnak olyan szervezetei, melyek a mai súlyos pénzviszonyok között is segítségére sietnek gazdatársaiknak.

E szervezetek közé tartozik a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ is, melynek igazgatósága elhatározta, hogy a mai súlyos pénzviszonyok mellett, — miként a múltban, ugy most is — készpénzlelőletet nyújt a szövetkezet hizlaldájába beküldött sertésekre, ami azt jelenti, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének kőbányai sertéshizlaldája zavartalanul működik ma is. És miként a háboru előtt tette,

ugy most is változatlan feltételek mellett fogad el sertéseket hizlálásra és értékesítésre. Ugyanezt a feladatot tölti be a „Budapesti Állatvásárpénztár“ a szarvasmarhaállomány értékesítése körül, midőn a hizlalás előmozdítása céljából nagyobb mértékben folyósít előleget a hizlálásra beállított és beállítandó állatokra, elvállalván egyuttal a hizott állatok értékesítését is. Azok a gazdák, akik elegendő takarmánnyal rendelkeznek és egyébként rendezett anyagi viszonyok között vannak, de a pénzintézetek jelenlegi tartózkodása folytán nincsenek abban a helyzetben, hogy beállítani való marhákat szerezzenek, a Társaságtól előleget, vagy kívánatra beállítani való sovány állatokat kaphatnak.

Idejekorán szólalunk fel gazdáink érdekében. Tartsanak szünetet az állatállomány mai pocsékolásában. Figyeljék a körülöttük történő eseményeket és igyekezzenek azokat hasznukra fordítani annál is inkább, mert hiszen a háboru következtében a terhek tetemes részét nekik kell majd viselniök és erre valahonnan a fedezetet is elő kell teremteni.

Felhívás a közönséghez.

Járásunk főszoigabirája a körjegyzőségek útján a következő felhívást intézte a közönséghez:

Az Országos Hadsegélyző Bizottság népjóletti albizottságának átirata folytán felhívom, hogy a közönséget ismételtén és nyomtatékosan figyelmeztesse, hogy minden tekintetben, de különösen az élelmiszerekben és ezek között elsősorban a gabonafélékkel a lehető legtakarékosabban bánják. Buza és rozs volna leginkább kimérendő, miért is arra figyelmeztesse a közönséget, hogy a kenyeret ne tisztán buza- és rozslisztből készítse, hanem abba más lisztfelet is keverjen. Sok helyen amugy is szokásban van kukoricalisztnek belekeverése, burgonya is igen jól vegyithető hozzá, ujabban pedig kísérletek tetettek arpalisztnek e célra való felhasználásával, mely kísérletek minden tekintetben igen jól sikerültek.

Ezen figyelmeztetést oly alakban és módon juttassa a közönség elé, hogy ebből a buza- és rozslisztre vonatkozólag s valóságnál kedvezőtlenebb hírek ne kerüljenek forgalomba. Mindkét gabonanemü annyi van ma az országban, hogy import nélkül is a jövő évi termésig a szükséglet fedezése biztosítottnak látszik, ha a közönség vele takarékosan bánik és éppen ezért kell erre oly nagy súlyt fektetni. Ellenben semmi sem áll távolabb, mint az, hogy ezen akció a gabona és liszt árának még nagyobb emelkedését előidézze, sőt a fent említett bizottság azon álláspontra helyezkedett, hogy szükségesnek tartja a gabonáarak maximumának hatósági megállapítását, mely irányban illetékes helyen már előterjesztést is tett.

Hasonlóképen figyelmeztetendő a közönség, hogy ne engedje magát félrevezettetni lekiismeretlen üzerek által, akik az ország több vidéken remhírek terjesztésével a magánvagyon biztosságába vetett hitet megingatni és ez által különösen a kisgazdák állatállományát érteken alul összevásárolni igyekeznek. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, mekkora érdek fűződik az állatállomány csonkítatlan fenntartásához, nem is szólva

RÖNTGENLABORATORIUM

Átvilágítások eszközöltetnek diagnosztikai célból. Felvételek is készülnek.

Jánosházán. Október havában nyílt meg

Dr. MARTON ADOLF röntgenlaboratoriuma Jánosházán.

arról, mekkora kárt szenved a gazdaközönség az ár leszorítása által.

Közlendő végül, hogy a budapesti szegénysorsu szanatorium egyesület a hadbavonultak családtagjai részére egyelőre 20 tüdőbetegnek három havi ingyen ápolást ajánlott fel oly módon, hogy a jelentkezők kijelölésével az Országos Hadszegélyző Bizottság népjóléti albizottsága van megbízva.

Aki tehát ezen kedvezményre igényt tart, kérvényét a bizottsághoz adja be, melyhez csatolandó az illetékes községi előljáróság bizonyítványa arról, hogy az illető tüdőbeteg eltartója hadba vonult, csatolandó továbbá orvosi bizonyítvány és az eltartónak, valamint az eltartottnak vagyoni bizonylata.

Menek a marskompániák.

Még a kaszárnyákban nem tudnak a készenálló menetszázadok indulási idejéről, de a vasúti állomáson már állítják össze a vonatokat, amelyek elviszik a jó zalai vitézeket messze, messze idegenbe. A vasutasok fűtyögetése, a kocsik vastányérainak összeütődése, a mozdony sístergése mind készülődésről beszél. Hosszu vonatokat állítanak össze feledeles teherkocsikból, amelyekbe ez alkalomra padokat helyeznek. Egyszer csak végigsétál a Perronon a megduplázott pályaudvari őrség, amint az öreg hadfiak elállják a bejárásokat, a vállukra vetett nehéz puskának a végén meg-megcsillan a villany fényében a hosszú pangánét. Távolról már hallatszik a katonabanda, majd megerkeznek egymásután a századok. Az első fiatal tiszt-helyettes vezeti. Vidámak mindannyian. A százados elején nagy nemzeti színű lobogókat visznek, sok katoná kezében kicsi zászlócskák; ruhájukon, sapkájukon virág: fehér és lilás őszirózsa. A századok felállnak a vonattal, majd megkezdődik a beszállás. Harminc harminchat ember megy egy-egy kocsi. Amint az elhelyezkedés megtörtént, folytatódik a bucsuzkodás. Egy öreg asszony sír csendesen a háttérben. Talán nincs is most senkije a távozó katonák között. De azért ő csak sirdogál. Ő tudja, miért... Az egyik váróterem ajtaja mellett álldogál egy 3-4 éves fiúcska. Kezében alma s egy hosszú zsebkés. Mellette egyszerű emberek butyra. Egyszer csak jó egy magas parasztasszony, őbe kapja a gyermeket és szalad vele az egyik kocsihoz, az apához — bucsuzni. Nemany perc múlva újra ott áll a gyerek az ajtó mellett s jóízűen eszi az almát. Oldalt egy fiatal tartalékos tiszt álldogál feleségével. Néma lopva asszonykaja arcára néz: meg akarja tudni, hogy jól viseli-e magát, amint ottbón azt megígérte s nem sir-e? A törékeny asszonyka keményen tartja magát. Arca nagyon szomorú, de nem sir... Egy apához fenyújtják kis fiát. A fiúcska átöleli erősen atyja nyakát... egy hosszú, hosszú csók... A kocsik mellett sok asszony, gyerek, férfi. Sok a katoná is, akik kikisérték távozó bajtársaik. Játszani kezd a katonabanda. Első a „Gott erhalte“. Nagy idők jele: kalapleveve, áhitattal hallgatja a közönség a gyönyörű dallamot. A Himnusz már a katonák is éneklék. Azután a Rákóczi-induló következik. Egyszer csak harsogó trombitaszó hallatszik. „Vigyázz“ -t jelent a trombita hangja. Kis vártatva ismétlődik a jelzés, majd utána fújja a trombitás: „Előre!“ A sokféle hangzavaron keresztül sivit a kalauzok fűtyulójának éles hangja, többször ismétlődve, mindig követelőbben; majd a vonatvezető trombitálása hallatszik s a hosszú vonat lassan megindul. Az egyik kocsiiban a Kossuth nótát éneklék, a másikban egy népdalt, a harmadikban valami indulót s így tovább. Kendők lobognak, kiáltások hallatszanak s a vonat lassan eltűnik szemünk elől.

Igy vitte el három vonat három egymásutáni napon Kanizsáról a honvédek, a negyvennyolcasok s a népfölkelők új alakulásait, a menetszázadokat.

Az előttünk lefolyt jelenetek a háborunak szűlőttei. Hány családot s mily életbevágóan érint csak azoknak a távozása, akik a legutóbbi három nap alatt hagyták el Zala-

megyét, hogy a harctérre menjenek! S hány millió ember osztozik ebben a sorsban! Az asszonyok panaszos sirása, a gyermekek könnye meghatja a férjeket, apákat, megnehezíti a választ. De azok bátran mennek a nagy ismeretlen elé. Mennek védelmezni a tüzhelyt, a családot, a vagyont, nemzeti nyelvünket, nemzeti létünket. A lengyelek, a finnek, az ukrainaiak s egyéb elnyomott népek története mennyi szenvedésről beszél! A kancsuka hazájában nincs egyéni szabadság; a kis népeknek nincs nemzeti életük. Csak önkény van. Eltűnök-e viselni azt, hogy az oroszok legyenek urak a mi gyönyörű országunkban? Nem. Ennek a megakadályozására „Mindnyájunknak el kell menni“.

HIREK.

Mindnyájunknak el kell menni!

Hónapok óta állunk szemben a borzalmas emberáradattal. Hónapok óta nem bír a dicsőséges magyar vitézséggel a tiszteres barbár tulerő. De nincs az az energia, amely felfrissítés nélkül el nem fogyna. Nincs az a bátorság, hősiesség, amely megerősítés nélkül ki nem merülne. Nemzetünknek tíz százaléka sincs a háboruban. Itthon élünk legnagyobb-részt nyugalomban, biztonságban. Pedig hi a haza. Hogy is volt csak akkor? „... Ha még egyszer azt üzeni, mindnyájunknak el kell menni.“ Ami akkor időszerű szózat volt, most is az! Szabadságról, önvédelmi harcáról, nemzeti küzdelemről van szó. Magyarország sorsáról van szó. A magyar faj őseréjéről van szó. Most bizonyítjuk be az egész világ előtt, hogy Európa vitéz népei között a legvitezebbek vagyunk. Most láthatják meg, hogy a mi erők megingathatatlan oszlopa a hazának és a királynak. De ehhez nagy áldozatot követel a haza. Mindnyájunknak el kell menni! Itthon vagyunk még sokan. Több milliányi magyar. Erős, fegyvertforgatni tudó, edzett férfi. Eddig nem mehettünk, mert nem vettek. Irigykedve néztük a hazaért harcba indulók lelkesedését. Most elmegyünk sokan. Lobogó lelkesedéssel, lángoló hazaszeretettel, őseinktől öröklött ősi magyar vitézséggel és egy szebb, jobb, boldogabb jövőbe vetett hittel. Elmegyünk, hogy megmentjük a hazát. Elmegyünk, hogy évszázadok múlva, unokáink is bámulattal tanulják azt a történelmet, amelyet meg más nemzet nem csinált, de amelyet mi most meg fogunk csinálni. Elmegyünk, hogy tisztesen nagyobb ellenségünket legyőzzük, megtörjük, leigázzuk és urai legyünk. Elmegyünk, hogy megszerezzük a szabad, független nagy Magyarországot, amihez az ut az oroszokon keresztül vezet. Elmegyünk örömmel, boldogan, nótázva. Elmegyünk arcunkon a lelkesülttség tüzevel, szemünkben a mindenre kész honszerelem és bátorság lángjaival.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközségi képviselőtestülete ma, november hó 1-én délelőtt 11 órakor az alábbi tárgyakban gyűlést tart. 1. Illetőségi ügyek. 2. Kőfőjtő bérbeadásáról jelentés. 3. Rendőrbiztos kérelme az ispanházi lakás átengedéseért. 4. Irnoki állások szervezésében határozat. 5. Megyétől visszaérkezett községi határozatok; u. m. a.) Kórházépítési szerződés. b.) Telepedési díjból 4 kor. átengedése. 6. 1915. évi községi költségterv tárgyalása. 7. Kórházi költségterv megállapítása.

Bíróságunk gyászja. Papp László kir. járásbíró, a tapolczai kir. járásbírószág vezetője, mult hó 25-én meghalt. Az elhunyt 52 évet élt s 22 év óta működött bíróként városunkban, melyre korai halála veszteséget jelent. Papp László kötelességtudó, kitünő tisztviselő volt; mint bíró tisztá itélőképeség, minden személyi tekintetből eredhető befolyás abszolút kizárása, szabatos, pontos pervezetés és következetesség jellemezte. — Mint hivatalvezető pedans és szigorú főnök volt, ki a reá bizott bíróság ügymenetét állandóan példás rendben tartotta fenn. Sajnálatos csak az, hogy zárkózott, kissé rideg

egyénsége miatt városunk társas életében nem töltötte be azt a szerepet, amelyre képzettsége és jelleme egyébként képesítette volna. Halála, habár huzamosabb ideje betegesnek látszott, hirtelen következett be, mert baja ily végzetesnek nem látszott. A tapolczai kir. járásbírószág gyászjelentésben emlékezett meg róla. Tetemét a bíróság és az ügyvédi kar az állomásra kísérte ki, ahonnan szülőföldjére Nemespécselyre szállították s ott temették el mult hó 27-én.

„Nemzeti kötőde“ Gyulakesziben. — A gyulakeszi-i iskola ma nemcsak fényes nappal szolgálja a nemzeti ügyet csemetéinek tanításával, nevelésével, de a késő esti órákban is, amikor a „Nemzeti kötőde“ helyiségül szolgál. Ezt a specialis intézményt a háboru teremtette meg. A község honleányai, áthatva a kötelességteljesítés nemes buzgó-ságától, Csupor Gizella tanítónő felügyelete alatt esténként összejönnek az iskola egyik tantermében közös nemzeti munkára s hősapkákat, csukló- és térdvédőket kötnek s hasmelegítőket készítenek, amelyeknek anyagát maguk szerzik a közös pénztárból. A résztvevők száma ma 15—20, de még mindig jelentkeznek s nemcsak fiatal leányok, de idősebb nők is szívesen tanulják meg a kötés művészetét, hogy ők is dolgozhassanak a hazaért, mert jelszavuk: „Mindent a hazaért!“ Most szállították az első küldeményt a Hadszegélyző hivatalnak, 18 hősapkát, 24 pár csukló és térdvédőt, 25 hasmelegítőt, de az igazi munkát még csak ezután végzik, amit a nagymennyiségű pamutrendelésből lehet következtetni. A szervezés érdeme Csupor Gizella agilis tanítónőé. — Vivant sequentes!

Halálozás. Csanády Gusztáv dr. a keszthelyi gazdasági tanintézetnek hosszú időn át volt igazgatója, október hó 27-én hetvenhét éves korában Budapesten, ahová csak két év óta költözött, meghalt. Az elhunyt mintegy tizenöt év óta nyugalomban volt, de mint ilyen is tevékeny részt vett Keszthely város társadalmi életében. Mint igazgató nemcsak tanítványai szeretetét és becsülését, hanem mint Keszthely társadalmának egyik legtekintélyesebb tagját általános közbecsülés vette körül. Temetésén, amely október 29-én Budapesten volt, testületileg részt vettek a Keszthelyi gazdasági akadémia, községi képviselő-testület, községi iskolaszék, leróván az iránta érzett kegyeletüket.

A népfölkelők összeírása. A mult hét folyamán a 24—36 éves népfölkelőket írták össze. Tapolczán 269-en jelentkeztek, akiknek a sorozása november 16-tól december 31-ig terjedő időközben fog megtörténni.

Gazdaköri gyűlés. A Tapolczavidéki Gazdakör igazgatóválaszmánya tegnap délelőtt Forster Elek elnök vezetésével mellett gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy a háborura való tekintettel felhívást intéz a gazdákhöz mihez tartás céljából, továbbá felir Zala vármegye törvényhatóságához, hogy a munkásviszonyokra való tekintettel rendeltileg intézkedjék, hogy a munkaidőben ne vonassanak el vidékünkéről a munkáskezek. A hadiszolgálatra bevonult pénztáros helyett, köszönetének nyilvánítása mellett, a pénztár kezelésére tovább is megbizsa és felkéri a pénztáros nejt Keszler Zoltánét. Elhatározta továbbá, hogy volt raktárkezelő záros határidőn belül állítsa össze lezárolását, különben ellene a számadási pert megindítja. Utalványozza a Mezőgazdák számlájára részére esedékes részletet. Szorgalmazni fogja a tagsági díjak befizetését.

Sárga karszallagos járványbiztosok látogatják most az egész várost, hogy a kolera elleni tisztasági óvintézkedéseket végrehajtsa e a lakosság. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy vegyék a biztosok figyelmességét jóindulatulag s iparkodjanak a kívánt tisztasági rendelkezéseket pontosan betartani, mert a tapasztalt mulasztásokról a biztosok az előljáróságnak írásbeli jelentést tesznek s újból tapasztalt mulasztások ezeten az illető költségére fogja a rendelkezéseket végrehajítani, amire azt hisszük nem lesz szükség, mert mindenkinek saját jól felfogott érdekeben kell az óvintézkedésekben a hatóságoknak segítségére lenni.

Megbízás ipariskolai rajztanításra. Az iparoktatási főigazgató a tapolczai iparosanoncskolától hadbavonult Keszler Zoltán rajztanító helyettesítésére Keszler Aladár tapolczai építőmestert bízta meg, aki a helyettesítést már a tanév elején megkezdte.

Halottak emléke. Kigyulnak a megemlékezés mécssei. Az idén, sajnos, többen csak a távolból fognak szereteteikről, akik az édes haza védelmében ontották hősi véréket, megemlékezhetni; de ezekről, akiknek sirja fölött a távol idegenben nem gyulnak ugyan ki a megemlékezés lángjai, nemcsak az özvegy, az árva, az apa, anya, vagy testvér szívében él a mérvető, hanem egy egész nemzet mécsvilágot gyújt emléküknél nemcsak most, hanem időtlen-időig. Legyen vigasztalás az elhunytak hozzátartozóinak az a tudat, hogy a legszebb halált haltak emlékéért egy egész nemzet gyászolja. Emékezzünk meg nemcsak az itthon nyugovó szereteteinkről, hanem gyujtsunk mécsvilágot a harctéren elhunyt hőseinkert is.

Nyilvános köszönet. Papp László kir. járásbíró elhunytá alkalmával a tapolczai ügyvédi kar koszorúmegváltás címén 55 koronát volt kegyes egyesületünk céljaira átadni, mely adományt hálásan köszön a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja.

Védekezés a kolera ellen. A kereskedelemügyi miniszter a kolerafertőzött vidékekről menekülővel, vagy betegekkel érintkezésbe jutó vasúti alkalmazottak közül az önként jelentkezőket a kolera elleni védőanyaggal leendő beoltását rendelte el. A szolgálati főnökség felhívására önként jelentkezők beoltásával, ugyanis mint hazafiúi kötelesség teljesítésével, az illetékes pályorvosokat bízta meg, akik az védőoltásokat díjtalanul végzik. A kolera elleni védőanyaggal, amely megölt kolerabaktériumokat tartalmaz, beoltott egyének véreben az oltás után néhány nap múlva olyan kimutatható új anyagok képződnek, melyek a szervezetben a kolerabaktériumok életképességét csökkentik, sőt azokat megölni is képesek. Az oltás helyén 3—4 óra múlva kis duzzanat támad, amit kivételes esetekben csekély hőemelkedés, bogyadság, emelyges is követhet. Ezen tünetek azonban másnap már rendszerint elmúlnak, az oltás védőhatása érvényesül és hónapokig, sőt egy-két évig is eltarthat. Az oltóanyagot a has bőrére alá, combhajlás felé négy harántujnyival, hol az oltás helyet a ruha megkötése nem nyomja, — Prevetz-fecskendővel juttatják. E védőoltásokat Tapolczán dr. Deák Jenő és dr. Klein Gyula orvosok végzik, és nagyon ajánlatos, hogy a közönség köréből is azok, kik gyakran utaznak, kiknek tehát többször van alkalmuk kolerafertőzött vidékbeliekkel érintkezni, ha azok is igénybe veszik a védőállásokat, melyeket a nevezett orvosok szívesen végeznek.

Katonák köszönete. A mult hét folyamán a tapolczai Erzsébet-kórházban ápolat sebesült öt szláv nyelvű katona távozásuk előtt az alábbi németnyelvű köszönő levelet intézték hozzánk közlés céljából:

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Szíveskedjék becses lapjában kegyesen helyt adni, hogy katonaszívűből eredő hálás köszönetünket kifejezhessük. Mi Tapolczán az Erzsébet-kórházban, dacára annak, hogy mint szláv nemzetiségűek, magyarul nem tudunk, oly szeretetteljes és figyelmes ápolásban részesültünk, hogy az itt töltött órák édes emlékekkel terünk mindnyájan a szülőföldünkre. Hálás köszönetünket fejezzük ki első sorban a kórház primáriusának dr. Deák Jenő urnak, továbbá asszisztensek Gewiss Márton urnak. Legbensőbb köszönetünk továbbá azon kedves hölgyeknek, akik bennünket a legszeretelmesebb ápolásban részesítettek. Az Isten fizesse meg nekik azt az önzetlen ápolást, amiben mi, a hazánktól távol levő szegény sebesült katonák az ő jószívűségük folytán részesültünk.”

A német nyelven irt stilszerű levelet az öt sebesült katona aláírása zárja be.

Legnagyobb vívmány a fűtés terén a Swoboda-féle folytonégő

AUTOMAT kályhák és kandalók

melyek lakóhelyiségek fűtésére kiválóan alkalmasak, Prospektust kívánatra díjtalanul küld a kályhák egyedárusítója Tapolcza és vidékére

Steiner Zsigmond vaskereskedő Tapolcza

„Magyar roham.” Egy hadifogoly orosz kapitány egyik tábornokunk előtt a következő kijelentést tette: „Végigharcoltam az orosz-japán háborút, de olyan vakmerő rohamokat, milyeneket a magyar honvédség csinál, a japánoknál sem láttam. Bámulatos a magyar vakmerő bátorsága.”

Száz tanítójelölt harcba megy. A székelykeresztúri áll. és nagyenyedi ref. tanítóképző 100 növendéke, többnyire serdülő ifjak, kérést adtak be a kultuszminiszterhez, hogy engedje őket a harcba. Miután erre az engedélyt megkapták, valamennyi honvéd lett. A székely hazafiaság kiállító bizonyítéka ez. „Nem fajult el még a székelyvér”. Üdvözljük a tanító-növendékeket.

Prémét a katonáknak. A téli háboru borzalmai ellen katonáinknak prémre van szükségük. Akinek van, küldje e címre Váczi-utca 38. — A posta ingyen szállítja a küldeményeket.

A harctéren elesettek családtagjainak nyugdíja. A harctéri elesett katonák özvegyeinek és árváinak nyugdíjszerű ellátását az állam intézményileg fogja biztosítani. A katonai kincstár a tényleges, valamint a tartalékos tiszték és legénység hátramaradtjairól gondoskodni fog. Az özvegyi nyugdíj egyaránt jár a közöshadsereg, a honvédség, a tengerészet és a népfőlkéői szolgálatban elesettek hátramaradtjainak. Élethossziglan illetve újabb házasságig jár nyugdíj annak az özvegynek, kinek férje a harctéren szerzett sebesülésben, önhibáján kívül ott szerzett járványos betegségben, vagy pedig a hadjárat fáradalmainak következtében halt meg. Hadapródörmester özvegyének háromszáz korona, örmesterének kétszáznegyven korona, szakaszvezetőjének száznegyven korona, káplár özvegyének százhusz és közlegénynek hetvenkét korona jár évente. Ha azonban a férj a tűzvonalban esett el, ötven százalékkal nagyobb nyugdíj jár az özvegynek. Ezenkívül minden törvényes gyermek után évi negyvenkét korona neveltetési pótlék jár tizenhat éves korig.

Vincelléri állást keres

Talabér Ferenc, Badacsony Ibos-szülő.

A kisapátiak adománya a kórház javára. A kórházban lévő sebesült katonák részére újabban Kisapáti községben Benedek Gizella gyűjtést indított, melynek eredménye különböző elemiszor és többféle ruhanemű. A gyűjtéshez hozzájárultak: Benedek Bernátné, Nagy Sándorné, Simon Istvánné, Horváth Antalné, Polgár Istvánné, Pem Lajosné, Varga Ferencné, Samu Istvánné, Bódis Józsefné, Illés Imréné, özv. Molnár Józsefné, Bódis Lajosné, ifj. Tar Ferencné, Horváth Sámuelné, Pers Ödönné, Gelencsér Péterné, Vincze Lina, Rác Imrené, Ides Gyuláné, özv. Sabján Péterné, Horváth Andrasné, Pem Vendel, Dezső Lajosné, Samu Ferencné, Deli Istvánné, Papp Andrasné, Pem Jánosné, Soós Józsefné. Ugy a gyűjtőnek, mint az adakozóknak ez uton is köszönetet mond a kórház vezetősége.

Háborus bélyegek. A magyar központi postaigazgatóság mindenképen kegyeletes és okos ötlettel lépett az ország közönsége elé.

Az értünk harcoló hősök közül sokan elesnek a harc mezején és majdnem valamennyi özvegyet és árvákat hagy maga után. A kincstár ugyan életfogytiglani nyugdíjat utal ki az elesettek családjainak, de az összeg bizony édeskeves a megélhetésre, az elesettek és munkaképtelenné válók között pedig nagyon sokan lesznek, akikben családjuk egyetlen támogatóját, fentartóját és kenyérkeresőjét veszti el. Ezeknek az inségén akar enyhíteni a posta, amikor háborus bélyegeket hoz forgalomba. A háborus bélyegeken fekete átnyomás jelzi, hogy minden bélyegért a névértéken kívül két fillert kell fizetni az elesettek özvegyeinek javára. Az új bélyegek a szelvényes árvabélyegekből készültek, amelyeket annak idején az árvízkarosultak fölsegélyezésére bocsátottak ki s az alakjuk csupán annyit változott, hogy fekete betűkkel a következőket nyomtatták rá: Hadisegély özvegyeknek és árváknak két (2) fillér. Az új bélyeg főleg a bélyegyűjtők körében számíthat nagy népszerűsége, mert első eset, hogy a magyar posta átnyomásos bélyegeket bocsátott ki s az ilyen tudvalevőleg nagy becsben áll a bélyegbarátok előtt. Szegény orosz, angol, francia, belga és szerb bélyegyűjtők. Menynyire fájhat nekik, hogy ők egyelőre nem szerezhetik meg ezt az új ritkaságot. Ha csak a hadifoglyok nem küldenek nekik.

Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi november hó 1-től a hajózás beszüntetése-ig Balatonboglár és Révfülöp között a következő hajómenetrend lesz: Balatonboglárról Révfülöpre indul mindennap délelőtt 11 óra 45 perckor és délután 4 óra 20 perckor. Révfülöpről Balatonboglárra indul délelőtt 10 óra 35 perckor és délután 3 órakor. Ezenkívül csak november hónapban minden csütörtökön és vasárnap Révfülöpről Badacsonyra indul délelőtt 12 óra 30 perckor. Badacsonyból Révfülöpre indul ugyanezen napokon délután 2 órakor.

A Fő-utcán csinosan butorozott, villanyvilágítással berendezett, külön bejárattal, 2 ablakos, utcai szoba kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Arverési hirdetmény.

Alulírott Takács Jenő tapolczai királyi közjegyző ezennel közölni teszem, hogy a Nay és Berger veszprémi cég által Strom Bernát és Fiai nagykanizsai cégnek eladott s utóbbi által kötelezettsége ellenére át nem vett 800 azaz nyolcszáz mmázsa folyó évi termésű

szénát préselve

és díjtalanul Nemestördemicz állomásra szállítva, ott waggonba rakva a Szigliget községhez tartozó Cziframajorban

folyó 1914. évi november 9-én délután 2 órakor

a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen eladom.

Tapolczán, 1914 év október hó 31-én.

Takács Jenő s. k. kir. közjegyző.

Amnyiféle alakban ritent meg, mint a török nagy, hogy a csillagok olyan kicsi, hogy egy röborította, hogy kevésdmet ámulatba ejtse a hogy a puszták királyán jelent meg. Reszketett tés megrezzent ő is egésztől.

Nekünk, magyarokn sokféle formájában m Egykor ostorunk volt, gónk, végül barátunk. C mikor hatalmas volt, págyöngye volt és barátunkább neki lett volna — egyébként igen telnyult — barátságunkra tragikai vonása, hogy a jelent látja, azt is. jövőt hétszer hét megfátyol takarja. A jós araszig lát a jövőbe tüzé csak kis körfolto ködben. A törököt és más barátjának szánta tudjuk! — a végzet, sejtette ezt sötétségbe tönkük, de világosan c mikor egyik a másikn egyebe hasznavehetlet vagy tehetetlen barátj

Olyan két kard volt török Európában, m rokona. Mind a kettő vácsolták és kemény mind a kettő, de a k mente meg egymásb nélkül való rokonságo a keresztény vallás é dött meg, a töröké a natizmus lángjában. más-on csorbult ki. A acélján vérzett el. M magyar alig lihegett a a töröknek csak ann hogy visszavánszorog két keleti görbe szá német császár egyen

A két görbe kard kereste egymást, de r dékkel, hanem neki annak, hogy a multt báztak. Néha elvert szágba egy csomó acélt, mely ott csörgurak portáján, csab szablyákat, hogy csir a multban elvétettek

De a török kard kardhüvely már net melynek lakója hódít a megrettent világr